

[Door de Bijbel: Uitzending 799: Jesaja 49:1 t/m 49:26]

We beginnen nu vooruit te bewegen naar een duidelijke openbaring van de Heere Jezus Christus als de lijdende Knecht van God. We zijn vanaf het eerste begin naar die openbaring op weg geweest, maar aanvankelijk zagen we Hem meer als een silhouet op de achtergrond als de Knecht die troost aan Gods volk brengt. Hoe dichterbij hoofdstuk 53 komen, waar we die prachtige openbaring van het kruis van Christus hebben, hoe duidelijker Hij voor ons zal worden. Israël was de knecht van God, maar als zodanig heeft Israël gefaald. Nu spreekt God over een andere Knecht, en die Knecht is de Heere Jezus Christus. De profetische Schriften spreken allereerst over Israël als Gods knecht; toch wordt de uiteindelijke betekenis gevonden in de Persoon van Christus. De natie faalde, maar Degene die uit de natie kwam, zal slagen.

Nu we dit hoofdstuk openen, luisteren we als het ware naar een rede door Christus, even echt als de twaalf apostelen naar Hem in Galilea luisterden. In dit hoofdstuk zien we Christus naar voren komen om de Redder van de wereld te worden. In dit naar voren komen, wordt Israël niet in de steek gelaten, want haar verzekerde terugkeer naar het land, wordt nog eens bevestigd.

Er is niets wat met deze opmerkelijke rede van onze Heere Jezus Christus overeenkomt in de religies van de wereld. Hier is Degene die kijkt naar de wereld als de Knecht van God, die gekomen is als de Redder van de wereld. Elke religie is beperkt tot een etnische groep of tot verschillende etnische groepen. In het algemeen bewegen ze zich niet buiten de grenzen van een stam, een volk of een natie, zodat de meeste goden lokale goden zijn. Maar de Godheid in het Woord van God is de levende God, de Schepper van het heelal en de Verlosser van de ganse mensheid. Dit feit maakt de rede voor ons inderdaad opmerkelijk.

Jesaja 49 vers 1: ***'Luister naar Mij, kustlanden, sla er acht op, volken van ver! De HEERE heeft Mij geroepen van de moederschoot af, van de baarmoeder af heeft Hij Mijn Naam genoemd.'*** De Knecht van de HEERE neemt het woord. Hij roept verre landen op om te horen en vraagt volken naar hem te luisteren (Jes.60:9). De Knecht verklaart dat de HEERE hem vanaf de

moederschoot heeft geroepen en vanaf de baarmoeder zijn naam heeft genoemd. Het spreken over een roeping vóór de geboorte, geeft een aanwijzing dat we te maken hebben met een specifiek persoon en niet met een groep (Jer.1:5).

Jesaja 49 vers 2: ***'Hij heeft Mijn mond gemaakt als een scherp zwaard, in de schaduw van Zijn hand heeft Hij Mij verborgen. Hij heeft Mij gemaakt tot een puntige pijl, Hij heeft Mij in Zijn pijlkoker gestoken.'*** God heeft niet alleen geroepen, maar ook bekwaam gemaakt. Hij heeft de mond van de Knecht gemaakt als een scherp zwaard. We moeten denken aan de Knecht die het woord van God met kracht bekendmaakt. Hij is ook verborgen in Gods hand, waarmee vermoedelijk bedoeld wordt dat hij nu nog verborgen is, maar in de toekomst bekend zal worden.

Jesaja 49 vers 3: ***'Hij heeft tegen Mij gezegd: U bent Mijn Knecht, Israël, in Wie Ik Mij zal verheerlijken.'*** De Knecht wordt hier verbonden met 'Israël', terwijl hij in vers 6 daarvan wordt onderscheiden. De meest waarschijnlijke verklaring is dat de Knecht de rol overneemt die Israël moest vervullen. Ook vertegenwoordigt hij het volk wat zijn uiteindelijke bedoeling betreft.

Jesaja 49 vers 4: ***'Ik, Ik zei: Voor niets heb Ik Mij vermoeid, nutteloos en tevergeefs heb Ik Mijn kracht verbruikt. Voorwaar, Mijn recht is bij de HEERE, en Mijn arbeidsloon is bij Mijn God.'*** De Knecht spreekt over moeite die hij op zijn pad tegenkomt. De Knecht blijkt kwetsbaar te zijn en overwint niet direct alle tegenstand. Maar ondanks de moeite die hij ervaart, blijft hij vertrouwen dat zijn recht en zijn loon bij de HEERE is. Hij is de ware Dienaar die ondanks alle moeite het vertrouwen niet opgeeft.

Jesaja 49 verzen 5 en 6: ***'En nu zegt de HEERE, Die Zich Mij vanaf de moederschoot tot Knecht heeft geformeerd om Jakob tot Hem terug te brengen – maar Israël zal zich niet laten verzamelen. Niettemin zal Ik verheerlijkt worden in de ogen van de HEERE, en Mijn God zal Mijn kracht zijn. Hij zei: Het is te gering dat U voor Mij een Knecht zou zijn om op te richten de stammen van Jakob en om hen die van Israël gespaard***

werden, terug te brengen. Ik heb U ook gegeven tot een Licht voor de heidenvolken, om Mijn heil te zijn tot aan het einde der aarde.' De taak van de Knecht van de HEERE is groter dan alleen Israël bij de HEERE terugbrengen; de HEERE heeft hem ook aangesteld tot een licht voor alle volken van de wereld, zodat Gods verlossing zal reiken tot in de verste uithoeken van de aarde (vs.6). De Knecht heeft een messiaanse taak en vervult wat aan Abram werd beloofd: in hem zouden alle volken van de aarde gezegend worden (Gen.12:3b).

Deze verzen komen ook overeen met Jesaja 42:6 en 7 en noemen een tweevoudige heilrijke taak: in de eerste plaats het herstel van Israël en in de tweede plaats een licht voor de volken te zijn. Deze zaken liggen in elkaars verlengde, maar worden wel van elkaar onderscheiden.

Jesaja 49 vers 7: **'Zo zegt de HEERE, de Verlosser van Israël, zijn Heilige, tegen de verachte Ziel, tegen Hem van Wie het volk een afschuw heeft, tegen de Knecht van heersers: Koningen zullen het zien en opstaan, vorsten – zij zullen zich voor U neerbuigen, omwille van de HEERE, Die getrouw is, de Heilige van Israël, Die U verkozen heeft.'** De Knecht of Dienaar van de HEERE blijkt diep veracht te zijn, het volk heeft een afkeer van hem en hij is onderworpen aan aardse heersers. De vernedering komt tot uiting in de spot die hij krijgt en in zijn positie als dienstknecht of slaaf. Toch volgt na de vernedering de verhoging, want als koningen die verhoging zien, zullen ze opstaan en zich diep buigen. Dit doen ze omwille van de HEERE, die betrouwbaar is, de Heilige van Israël. Hij heeft deze Knecht uitverkoren en gekozen (Jes.42:1).

Jesaja 49 verzen 8 t/m 12: **'Zo zegt de HEERE: In de tijd van het welbehagen heb Ik U verhoord, en op de dag van het heil heb Ik U geholpen. Ik zal U beschermen en U geven tot een Verbond voor het volk, om de aarde weer op te richten, om de verwoeste erfelijke bezittingen te ontvangen, om te zeggen tegen de gevangenen: Ga uit!, tegen hen die in duisternis verkeren: Kom tevoorschijn! Op de wegen zullen zij weiden, op alle kale hoogten zullen hun weidegronden zijn. Zij zullen geen honger**

hebben of dorst lijden, hitte en zon zullen hen niet steken, want hun Ontfermer zal hen leiden, Hij zal hen zachtjes leiden naar waterbronnen. Ik zal al Mijn bergen tot een weg maken, Mijn gebaande wegen zullen verhoogd worden. Zie, sommigen zullen van ver komen: zie, anderen uit het noorden en uit het westen, en weer anderen uit het land Sinim.’ Nu wordt de bestemming van de verlost en beschreven, waarin ook Gods bedoelingen met de Knecht worden verbreed. De boodschap luidt dat de HEERE Hem op het goede moment verhoort en Hem op de dag van de redding helpt. De HEERE zegt toe dat Hij de Knecht zal bewaren en Hem zal stellen tot een verbond voor het volk. De Knecht treedt op om het land of de wereld weer op te richten en verwoeste eigendommen weer in bezit te nemen. Dit toebedelen geeft aan dat het verlaten land weer zal worden toebedeeld op de wijze waarop Jozua het land verdeelde (Joz.13-21), maar ook dat Israël er weer daadwerkelijk mag wonen. De Knecht zal tot gevangenen zeggen dat ze moeten uitgaan en tot wie in de duisternis zijn, dat ze moeten verschijnen (vs.9a).

Daarna komt de overvloed aan de orde die het volk in de heilstijd zal ontvangen. De HEERE verklaart dat ze zullen weiden op en langs de wegen en dat hun weidegrond zal zijn op alle kale hoogten (vs.9b). Met woorden die zijn ontleend aan het herdersleven blijkt dat de HEERE zelfs op moeilijke plaatsen zal voorzien in het levensonderhoud (Jes.40:11). Het trekken langs wegen roept associaties op met de exodus.

Het voorgaande wordt verder uitgewerkt in de verklaring dat het volk geen honger en dorst zal hebben. Evenmin zal de hete wind hen treffen of de zon hen steken. Deze bescherming is er omdat de HEERE hen als gids zal leiden. Hij zal hen ook leiden naar waterbronnen (vs.10). Inhoudelijk blijkt dat het volk in het verleden is beschermd en geleid en dat dit in de toekomst weer zal gebeuren.

De reis van de Israëlieten zal zo aangenaam mogelijk zijn. Onderweg zal de HEERE de bergen tot vlakke paden maken (Jes.57:14; 62:10).

In een afsluitende zin is sprake van de terugkeer van de verstrooiden. Ze komen uit verre landen, uit het noorden, uit het westen en uit het oosten. Daar-

mee wordt niet uitsluitend gesproken over de terugkeer uit Babel, maar ook over de thuiskomst van Israëlieten uit de hele verstrooiing (Jes.43:5-7).

Jesaja 49 vers 13: ***‘Juich, hemel, en verheug u, aarde, bergen, breek uit in gejuich, want de HEERE heeft Zijn volk getroost, Hij zal Zich over Zijn ellendigen ontfermen.’*** De HEERE zal zijn volk troosten en zich over ellendigen ontfermen. Die heerlijke toekomst is in de profetie al werkelijkheid. Het NT geeft aan dat de Heere Jezus een dienende houding aannam (Matth.20:28; Fil.2:7) en dat door Zijn bloed een nieuw verbond werd opgericht (Luk.22:20). De Heere Jezus wordt gepresenteerd als degene die de ogen van blinden opent (Luk.4:18-19) en als het licht voor de volken verschijnt (Joh.1:9; 8:12). Maar de woorden van dit gedeelte uit Jesaja zijn bij de eerste komst van Christus nog niet volledig tot vervulling gekomen. Wij verwachten een vollediger vervulling als Hij terugkomt om Zijn koninkrijk over de hele wereld uit te roepen.

Jesaja 49 verzen 14 t/m 21: ***‘Sion zegt echter: De HEERE heeft mij verlaten, de Heere heeft mij vergeten. Kan een vrouw haar zuigeling vergeten, zich niet ontfermen over het kind van haar schoot? Zelfs al zouden die het vergeten, Ik zal u niet vergeten. Zie, Ik heb u in beide handpalmen gegraveerd, uw muren zijn steeds vóór Mij. Uw kinderen zullen zich haasten, maar uw vernielers en verwoesters zullen van u weggaan. Sla uw ogen op, kijk om u heen en zie: zij allen verzamelen zich, komen naar u toe. Zo waar Ik leef, spreekt de HEERE, voorzeker, u zult zich met hen allen als met een sieraad tooien, u zult ze ombinden zoals een bruid doet. Want uw puinhopen, uw woestenijen en uw vernielde land – voorzeker, nu zult u te nauw zijn vanwege zoveel inwoners, en wie u verslonden, zullen ver van u zijn. Ook zullen de kinderen, van wie u beroofd was, in uw oren zeggen: Deze plaats is te nauw voor mij. Maak plaats voor mij, laat mij hier wonen! En u zult zeggen in uw hart: Wie heeft deze kinderen voor mij voortgebracht, aangezien ik van kinderen beroofd en eenzaam was, verbannen en verdreven? Deze kinderen – wie heeft ze grootgebracht? Zie, ik was alleen overgebleven. Deze kinderen – waar waren die?’*** In deze verzen komt Gods ontferming over Jeruzalem en Israël

naar voren. Eerst wordt een klacht van Sion geciteerd, waarin ze zegt dat de HEERE haar heeft verlaten en vergeten (vs.14). Tegenover de klacht van Israël wordt het woord van de HEERE geplaatst (vs.15-20). Hij stelt de retorische vraag of een moeder haar kind kan vergeten en niet van haar eigen zoon zal houden. Het antwoord op de vraag is dat zoiets niet mogelijk is. Maar, zelfs als dit onwaarschijnlijke geval zich toch zou voordoen, dan nog bestaat de geruststellende zekerheid dat de HEERE zo niet is (vs.15).

De HEERE roept Jeruzalem op de ogen te openen en om zich heen te kijken, want al haar kinderen zullen zich verzamelen en tot haar terugkomen (Jes.60:4).

Op de achtergrond van de beschrijving van de stad vol bewoners staan eerder uitgesproken profetieën over het herstel van Jeruzalem. In historische zin zijn deze woorden nog niet vervuld. Na de terugkeer uit de ballingschap bleek juist dat Jeruzalem te groot was en te weinig bevolking had. Daarom nam Nehemia speciale maatregelen (Neh.7: 4; 11:1-3). De volledige vervulling van de boodschap ligt nog in de toekomst.

Jesaja 49 verzen 22 en 23: ***‘Zo zegt de Heere HEERE: Zie, Ik zal Mijn hand opheffen naar de heidenvolken, naar de volken zal Ik Mijn banier omhoogsteken. Dan zullen zij uw zonen brengen in de armen, en uw dochters zullen gedragen worden op de schouder. En koningen zullen uw verzorgers zijn en hun vorstinnen uw voedsters. Zij zullen zich voor u neerbuigen met het gezicht ter aarde en zij zullen het stof van uw voeten likken. U zult weten dat Ik de HEERE ben: zij zullen niet beschaamd worden die Mij verwachten.’*** Deze verzen gaan nader in op het thema van de aankomst van de ballingen in Israël. De HEERE heft Zijn hand op naar vreemde volken en geeft hen een teken om Zijn kinderen terug te brengen (vs.22; Jes.60:4,9). Het is zelfs zo dat koningen en koninginnen hen zullen dienen en in al hun behoeften voorzien. Deze voorname mensen zullen zich voor Israël buigen met het gezicht op de grond en ze zullen het stof van de voeten likken, als teken van onderwerping (Jes.60:10,14).

In deze tekst, waarin beloften van Israëls toekomstige wereldheerschappij doorklinken (Ps.2; 72), heeft Sion of Jeruzalem haar positie van onderworpen-

heid verloren. De nederlaag en vervloeking zijn veranderd in overwinning. Wanneer Jeruzalem dit ziet, zal zij tot inkeer komen en erkennen dat de HEERE regeert. Hij beschaamt niet wie op Hem hopen en het van Hem verwachten (vs.23).

Jesaja 49 verzen 24 t/m 26: ***'Zou een machtig man zijn buit ontnomen kunnen worden, of de gevangenen van een rechtvaardige kunnen ontkomen? Maar zo zegt de HEERE: Ja, de gevangenen van een machtig man zullen hem ontnomen worden, en de buit van een geweldpleger zal ontkomen. Wie u ter verantwoording roepen, zal Ik ter verantwoording roepen, uw kinderen zal Ik verlossen. Ik zal hen die u onderdrukken, hun eigen vlees te eten geven, en van hun eigen bloed zullen zij dronken worden als van jonge wijn. En alle vlees zal gewaarworden dat Ik, de HEERE, uw Heiland ben, uw Verlosser, de Machtige van Jakob.'*** De HEERE zal Israëls vijanden bestrijden en haar kinderen redden (vs.25).

Waarheen de gevangen Israëlieten ook zijn gebracht, de HEERE is machtiger dan menselijke overheersers en zorgt voor bevrijding. De vijanden zullen ont-aarden tot een vorm van kannibalisme.

Als de vijanden van Israël zo worden vernederd, zal iedereen weten dat de HEERE, hun Redder, hun Verlosser, ja de Machtige van Israël is.

Eens zal Israël de Messias, Jezus Christus, herkennen en erkennen. Hij was in feite één van hen. Hij kwam in zijn eigen land, maar zijn eigen volk heeft Hem niet aanvaard (Joh. 1:11). Maar, dat blijft niet zo!

Bij de productie van het programma 'Door de Bijbel' is dankbaar gebruik gemaakt van de StudieBijbel van het Centrum voor Bijbelonderzoek. De StudieBijbel Online werd gebruikt voor research en wordt ook met toestemming regelmatig geciteerd. Meer informatie vindt u op www.studiebijbel.nl. Wij raden een abonnement op de StudieBijbel app aan, als u nog dieper op de Bijbel wilt ingaan.

Tenzij anders vermeld, komen De Bijbelpassages, gebruikt bij de productie van het programma 'Door de Bijbel', met toestemming van uitgeverij Jongbloed, uit de Herziene Statenvertaling. Meer informatie: www.herzienestatenvertaling.nl